

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leta 25 K, za pol leta 13 K, za četrto leta 6 K 50 h, za eden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leta 24 K, za pol leta 12 K, za četrto leta 6 K, za eden mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, velja za celo leto 22 K, za pol leta 11 K; za četrto leta 5 K 50 h, za eden mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znača poština. — Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od peterostopne peti-vrstre po 12 h, če se oznanilo enkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvole frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljenstvo je na Kongresnem trgu št. 12. — Upravljenstvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne stvari. — Vhod v ureništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravljenstvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Proč z Gleispachom!

Včeraj je prinesel dunajski uradni list zopet nekaj sodnih imenovanj, katera se tičejo graškega nadsodnega okrožja. Žejnimi so se popolnila samo nekatera, že dolgo, dolgo izpraznjena mesta na Kranjskem in na Štajerskem. In vendar moramo zopet prijeti za pero, za jako ostro pero, in se malec pobaviti z »najpriljubljenejšo osebo med slovenskimi pravniki krogom, »mit dem Alt-vater der Grazer Justiz«, z grofom Gleispachom.

Odkar smo prilikom imenovanja najnovejših substitutov pri ljubljanskem državnem pravdništvu porabili prilikom in protestirali zoper nadaljevanje v obči znanega sedanjega sistema, preteklo je precej časa in — veliko Mure mimo graške justične palače. Zadeli smo tačas v črno, prav kakor najpaznejši strelec, napisali ob pravem času in ob pravi priliki nekaj varnostnih opominov in, kakor se ob hudi poletni vrčini včasih po prvem gromu ulije na zemljo ogromna ploha, tako se je tedaj od vseh strani slovenskega ozemlja vsula v »Slovenski Narod« nad dostenanstvenega grofa Gleispacha cela vrsta najopravljenejših člankov, najgorčenejših poročil o vsem tem, kar se počenja v sodnih razmerah v sedanjem času z nami Slovenci.

No, od tistega časa sem se je prigodila precej važna premembra v ministrstvu. Spens jo je precej potlačen in še bolj »izmučen« natihoma odkuril in na njegovo mesto stopil je sam Körber. Odkrito priznavamo, da smo se v tem trenotku nekoliko oddahnili in svetli žarek veselega upanja na boljše justične čase nam je posijal v vznemirjeno osrje! Domnevali smo pač, da se posreči Körberju, kar je bilo Spensu nemogoče, da izvrši ministrski predsednik sam, cesar se njegov bivši justični minister niti podstopil ni: da namreč odvzame Gleispachu, če ne vse, vsaj nekoliko moči in mu pusti le nekoliko — navideznega vpliva! In ne glede na nastopne govore in pozdrave,

ki so se inscenirali kot nekaka »ouverture du régime«, zagledali so luč justičnega sveta v kratkem času po Körberjevem nastopu tudi tisti odloki, kateri so kar na debelo označevali boljšo prihodnost, absolutno objektivnost itd.

Same fraze, sam pesek! Vsaj mi Slovenci smo ostali na istem, kjer smo bili. Pri graškem nadsodišču se niti za las niso spremenile tiste razmere, katerih oče je in ostane grof Gleispach. V Gradcu procveta še vedno kar najlepše oni zloglasni kurz za slovenski jezik in namesto prvotno jednotnega in edinega kurza, upeljala sta se sedaj celo dva, prvi za začetnike, drugi za »učenejše«. Sramota učitelju teh plačanih in podpiranih kurzov, ki se je menda rodil nekje na Spodnjem Štajerskem v slovenski bajti in ki sedaj takorekoč izdaja svoje slovenske kolege s puhlo svojo lingvistiko! In kakor v Gradeu, tako je isto v Celju in Mariboru! Pa tudi pri skušnjah se čudno postopa. Med tem, ko nemške avskultante še vedno »spuščajo po starem izpitnem redu, prisilijo, če le morejo, vsakega Slovenca, da se poskusi po novem slogu za sodnika. Na ta način se marsikdaj prigodi, da odstopi ta ali oni od skušnje iz bojazni pred strogoščijo tega res težkega izpita. Ali pa mu, če se le najde kak najmanjši vzroček, odbijejo prošnjo za dopustitev k izpitu, kar se je nekemu pententu zgodilo menda kar dvakrat. S takimi sredstvi se pač doseže, da dotični slovenski avskultanti nikakor ne morejo prehiteti svojih nemških kolegov-prednikov pri avancementu, ki s svojimi izpiti zadnje čase vobče zaostajajo. In če se včasih prehitro in nepriljivo izprazni kako mesto, kamor spada »dvojezični« kandidat, se je tudi že dogodilo, da se je toliko časa čakalo in cincalo z imenovanjem, da je designirani »kurzovec« hitro zmašil svoj izpit in se del na rezervirano mesto, na katero je čakal slovenski avskultant dolgo in končno zaman. In kaj bi se še lahko vse navedlo? Koliko sredstev se uporablja v jedini namen, kateri

preveva dandanes vse Gleispachovo delovanje! Le spomni naj se grof Gleispach, ta »vzor pravičnosti«, kako se je postopalo s Slovenci v nekaterih manj znanih disciplinarnih služajih in kako čudovito — človek bi res misil, da se je pripeljal kak čudež — se je na primer končala svoje dni znana Ledenigova aféra itd. Toliko pač lahko trdimo, da bi **Slovencu v jednakem slučaju brez dvobje polomili vse kosti.**

Kakor smo na kratko naveli, se godi in giblje vse še vedno v starem tiru. Tako se je tedaj zgodilo, da sta v Maribor in Ptuj prišla, vkljub mnogobrojnim slovenskim prošnjam, zopet dva Nemca, če ne »hajlovec«. Slovenska stalna mesta so se razdelila med slovenske prosilce, v Marenberg je prišel zopet Nemeč in izmed dveh izpraznjenih mest za »letečec« ali »jadrajoče« pristave je dobil jedno Slovenec, drugo pa Nemeč, Perscha iz Celovca. Izmed 13 sistemiziranih »letečih« mest smo posedovali Slovenci sprva pet, zadnje čase že samo dve mest. Sedaj so nam vzeli in izmaznili še jedno, tako da se novoimenovani adjunkt Trstenjak nekako lahko smatra za »unikum letečega adjunktovstva« med Slovenci. Vse to pa se je zgodilo samo radi tega, da bi le Slovenec ne preskočil kakega Nemca, in vkljub temu, da sta dva slovenska adjunkta na dopustu in od oktobra preteklega leta do danes še nimata svojih nadomestnikov. Pa še nekaj je prav zelo zanimivega prislednjem imenovanju! Kakor rečeno, sta v Maribor in Ptuj imenovana dva starejša Nemca. Na ta način izpraznili sta se dve mesti na Slovenskem Štajerskem, in sicer v Št. Lenartu in v Ormožu. Kolikor vemo, bilo je tudi za tisti mestni dovolj prosilcev, in sicer Slovencev s Kranjskega. Vprašajmo tedaj ekselenc dr. pl. Körberja in grofa Gleispacha: Zakaj se tedaj tudi te dve mestni nista istočasno z drugimi oddali slovenskima prosilecema? Za nas bi bil ta odgovor kaj lahek, ker vemo, da sta ti dve mestni dolo-

čeni za »kurzovce«, ki so v konkretalem statusu sicer pred dotičnima Slovencema, izmed katerih pa niti jeden še nima sodnega izpita. Treba je tedaj čakati in potpreti, da se končno vendarle napravijo ti izpiti in se tem nemškim lenbam takoreč na krožniku prineso prihajena mesta. Take stvari se gode pod Gleispachom!

Sicer se je zadnje čase veliko pisalo od neke desne roke Gleispachove. Odločno izjavljamo, da nas Slovence ne brigajo niti desne niti različne leve njegove roke, mi kličemo le njega samega na odgovor, da se opraviči, zakaj da je n. pr. puštil štiri meseca Kranjsko goro brez sodnika, med tem ko se dotični reži adjunkt muči in trpiči, kakor se Gleispach sam nikdar in nikjer v svojem življenju ni mučil. Da, svojega sina v ministrstvo extra statum spraviti, to zadene in zna vsak v takem položaju. Ogromni množici slovenskih sodnikov in celega slovenskega naroda vobče ščititi in varovati njihove pravice pred nemškim heilovstvom, tega pa Gleispach ne zna, in naj je bil tudi tisočinenkrat justični minister. Namesto, da bi z železno pestjo in roko služil brez vsakega pomisla pravičnosti, postal je pravi monstrum »justitia«, katerega je treba na vsak način, kratkoinmalno pokopati, če si v najkrajšem času sam ne izpodnese že omajanh tāl ali pa se ne — umakne!

† † †

Vladni spravni načrti.

Ministrski predsednik je razdelil med udeležnike spravnih konferenc vladni elaborat glede ureditve jezikovnega vprašanja na Češkem in Moravskem. Ti načrti bi naj bili posredovanča vez med načrti, ki so jih podali nemški in češki poslanci vsak zase.

Skoraj izključeno je, da bi se prepričajoči stranki zedinili na podlagi tega vladnega načrta, preveč se skuša prilagoditi posebno nemškemu

načrtu, da bi se ga moglo smatrati za izraz one vlade, ki pri vsaki priliki povdarja, da hoče biti nad strankami.

Glede zunanjega uradovanja se pač priznava v ednojezičnih okrajih izključna veljava dotičnega jezika v ustni in pismeni obravnavi. Pri notranjem uradovanju se priznava v celi vrsti zadev nemščini veljava, n. pr. pri uradovanju, ki se tiče vojaštva, državne policije itd. Izključno le nemščina naj bi bila v veljavi tudi pri vseh blagajniških zadevah, potem pri pošti in brzovaju, kakor sploh v vseh onih strokah, ki so podvržene kontroli osrednjih uradov.

Pri praškem nadsodišču je ustavljeno dva oddelka za obe ednojezični skupini. Za zadeve, ki so se v prvi instanci obravnavale dvojezično, se naj ustavovi pri nadsodišču posebni sēnat iz članov, ki so veči obeh deželnih jezikov.

Glede narodnostne omejitve se nasvetuje deset okrožij, in sicer Budjevice (mešan), Hrudim (češki), Heb (nemški), Litomerice (nemški), Jičin (češki), Kraljev gradec (češki), Plzen (mešan), Praga (češki), Liberec (nemški), Tabor (češki).

Okrožna sodišča se nasvetujejo češka enojezična za: Hrudim, Mlada Boleslava, Kutna gora, Pisek in Tabor; nemška enojezična za: Češka Lipa, Most, Heb, Litomerice in Liberce; ostala kazenska in trgovinska sodišča naj bodo mešana.

Okrajna sodišča naj bi se posnovila za 13 novih na Češkem, med njimi 7 čeških enojezičnih. Potem takem bi bilo vseh okrajnih sodišč 234, in sicer 133 čeških, 94 nemških in 7 mešanih.

Tudi okrajna glavarstva bi se posnovila za 9 novih, tako da bi bilo vseh 104, izmed teh naj bi bilo 58 čeških, 40 nemških in 6 mešanih.

Moravska se razdeli po vladnem načrtu v 77 okrajnih sodišč, in sicer 59 čisto ali po večini čeških in 18 čisto ali po večini nemških.

Določbe glede nameščanja urad-

LISTEK.

Mitnica.

Odkar pomnim, stala je mitnica sredi naše vasi. In tudi najstarejši ljudje je ne pomnijo na drugem mestu. Zapirala je cesti v Trst in v Gorico, ki sta se ravno pred njo ločili in imenovali smo jo, kakor drugod, »šrango«. Do desete ure na večer molil je drog kvišku, potem se je pa z verigo dol potegnil in kdor se je hotel naprej peljati, moral je poklicati mitničarja ali »šrangarja«. V hišici, v kateri je stanoval mitničar, brlela je na okencu »večna luč«, sredi spognjenega droga pa se je svetila rdeča svetilka. Tako je bilo vse urejeno tudi še 31. decembra 1902. leta. O polnoči pa sta vgasnili lučici in tema je nastala po noči v naši vasi. Druzega januvarja tekočega leta sta se odstranila tudi še droga in stojali, na kateri sta bila naslonjena in da še hišica ni ostala na svojem mestu, ne vedelo bi se več, kje da so toliko in toliko let vladali »šrangarji« in »šrangularice«.

Vsi smo željno pričakovali dneva, ko ne bo treba več mitnice plačati. Ne glede samo na strošek, bilo je kakor povsod drugod, kako neprično, posebno o hudem vremenu, pozimi, ko je burja brila in se je sneg zaletaval v obraz in odi, se pristavljati, mitničarja klicati in ako se človek ni že poprej pripravil, po žepih stikati in drobiža iskat, ali pa celo čakati, da je mitničar debelejši denar zdobil in si vzel, kar mu je šlo. In vendar, kdo bi bil to misil! Kar nekako milo se nam je storilo, ko je mitnica izginila. V mestu izginjajo hiše, cele ulice se spremene, a nikomur te velike spremembe ne obudijo posebnega čuta. Na deželi pa in v malih vasicih se odstranjenje mitničnih drogov in nji hovih stojal in lučic, ki so brlele po noči, tako občuti, da so se starejši ljudje, s katerimi si hotel o tem govoriti, kar obrnili, da nè pokažejo, kako da jih nekaj, kar ni nič in kar je prav, tako teži, da jim podnevu in ponoči ne gre iz glave in jim sega prav do srca. Posebno onim, ki so nastanjeni blizu mitnice in katere

je kratkočasilo, videti pristavljoče in odhajajoče vozove in bolje pogledati osebe, ki so se mimo peljale in katerim so se lučice ponoči lesketale, ko je bilo vse tiho in mirno, ko bolezen ali skrb nista dali spati, ko je zunaj burja brila in se sneg zaletaval v šipe, človek se pa stiskal pod gorko odejo in se zaveda, da, kjer lučica brli, so v bližini tudi drugi ljudje — onim, pravim, je bila mitnica v malih vasi, kjer ni dosti spremembe, tudi neka k vsakdanosti priraščena potreba, katero sedaj pogrešajo.

Prvi mitničar, katerega sem jaz poznal, je bil stari Lovre. Mladega, menim, da ni v naši vasi nobeden poznal, kar nas je sedaj že živih. Bil je to silno dobrovoljen in vedno vesel starček in dasiravno že nekoliko neokreten, vendar še zelo gibčen možiček. Menim, da takrat je imela država mitnice še v lastni režiji in Lovre je moral biti le kak pomočnik nastavljenega mitničarja. Kajti Lovre je nosil tudi številke stavljate v sosedno kolekturo, nabiral je gobe, divjake in druga drevesa za presa-

jenje skupaj znašal. Sploh je bil Lovre vedno na nogah, s vsakim se je vedel kaj pomeniti. Smejaje se je človeka nagovoril in se vselej s prijazno besedo poslovil. K nam v hišo je dosti zahajal. Moja mati ga je rada podpirala, posebno v zimskem času, ko je bilo v prosti naravi le malo zasluzka. Jaz sem pa Lovreta tudi radi tega spoštoval, ker je vedno v pomladnji dobi vedel in mi povedal za kake ptiče.

Dokler je Lovre živel, so bili zame najlepši časi na svetu in ko sem nekoč, že odrastel mladenič, prišel na počitnice in izvedel, da je Lovre umrl, storilo se mi je milo in sedaj, ko se je mitnica tudi preselila v neskončnost, prišel mi je dobr, veseli starček posebno zopet na misel. Tudi trajne spomine si je postavil Lovre, kajti precej lepih, sedaj že mogočnih dreves, ki dičijo našo vas, je Lovre na pašnikih izkopal in vsadil, kjer stoje sedaj.

Druži, pa tudi ne stali pomočnik mitničarjem, bil je Feliks. Ta mož je bil vse, samo to ne, cesar se je izučil, namreč krojač ne. Dasi-

ravno nekoliko hrom, mirovati le ni mogel. Zmožen je bil nekoliko tudi nemščine, nekoliko več laščine in s pomočjo te učenosti prenašal je po svetu, posebno proti Trstu, kanalčke in druge ptiče, katere, kakor n. pr. kose, je tudi žvižgat učil. Feliks je imel tipičen obraz. Precej dolg, tanek nos in žive oči, ki so se vedno po tem nosu sprehajale. Lovre je bil oženjen in imel je revno, bolasto ženico, ki mu večkrat tudi skuhala ni in zato je imela moja mati vedno kaj pripravljenega za ubozega Lovreta, kar smo mu vso privoščili. Feliks je bil samec in dičil se je s tem, da je imel do malega vsakih štirinajst dni novo pokrivalo, kape, katerih vsaka je imela poseben kroj. Ko je mož sledil Lovretu v večni pokoj, so te kape različnega kroja še precej časa pohajale po vasi na glavah različnih paglavcev, katerim so bile pa seveda vsem prevelike.

Stalni mitničar, ki se ni pa nikdar preganil iz mitnice, je bil pa isti, ki je imel za ženo »ta hudo šrangularico«. Bila je Gorenjka, velike

nikov so prav kratke. Sicer se predlaga, da se v enojezičnih okrajih nastavlja po možnosti uradniki, ki so priznali dotični jezik za svoj občevalni jezik, toda skrbeti je, da se nastavlja uradniki, ki so veči tudi drugega deželnega jezika. V mešanih okrajih se od vseh uradnikov ne zahaja znanja obeh deželnih jezikov, temuč le potreben število takih uradnikov se priporoča.

Češki kakor nemški delegatje spravnih konferenc proučavajo sedaj te vladne načrte ter bodo izrekli svojo sodbo o njih prihodnjem pone deljek, ko se zopet začnejo konference.

Za naseljevanje v Bosni.

Nekateri jugoslovanski poslanci so pričeli akcijo, da se odvrača hrvaško in slovensko ljudstvo od izseljevanja v Ameriko ter se mu omogoči naseljevanje v Bosni. V tej zadevi so bili nedavno nekateri člani pri ministru Kallayju ter mu obrazložili svoje namere. Minister je izjavil, da je tudi on zato, naj bi bilo prebivalstvo Bosne istoplemensko ter bo rad podpiral tako kolonizacijo. Pač pa se mora vsaka družina, ki se hoče naseliti v Bosni, izkazati, da se more do dveh let z lastnimi močmi zdržati na zemljišču, ki se ji da v porabo. Zato je treba premoženja 1200 K. Bosanska vlada bo, počeni z letom 1903, dajala na razpolago po 20 ha zemlje, ki jo bo naseljencem, ki morajo biti izključno kmetovalci, plačati le po 1 K. od hektarja kot pristojbino. Po 10 letih preide tako zemljišče v popolno last naseljencev. Dotični odbor bo na Dunaju od časa do časa obveščal, kadar bodo v Bosni zemljišča za kolonizacijo na razpolago. — Počakati je vsekakor prve uspehe s temi naselitvami. Pokazati se mora, ali bo sploh zemljišče, ki ga bo bosanska vlada oddajala pod takimi ugodnostmi, tudi tako, da bo preživilo naseljenje.

Politične vesti.

— Sestanek cesarja Franca Jožefa s saškim prestolonaslednikom Friderikom je napovedan v kratkem času. Ne bo se pa vršil v Budimpešti, kakor je bilo v začetku razglašeno, temuč v nekem českem mestu. Povod sestanku so žalostni dogodki na saškem dvoru.

— Nova organizacija avstro-ogrške armade? Iz Dunaja se razširajo vesti, da se dela v vojnem ministrstvu za novo organizacijo avstro-ogrške armade, vsled katere bi se naj uvedlo dveletno službovanje, znatno povišanje stalne vojske in ustavitev novega voja na Ogrskem. S to organizacijo se spravlja v zvezo tudi včerajšnje vojno posvetovanje, ki se je vršilo na dvoru pod predsedstvom cesarja, in kateremu je prisostvoval tudi prestolonaslednik.

— Za kmetijske interese so zborovali meseca novembra in decem-

bra v poljedelskem ministrstvu na Dunaju razni gospodarski pododseki. Sklepalno se je o organizaciji in pospeševanju kmetijskih zadrug, se dolobilne svote državne podpore ter se uredilo vprašanje o enotnem zavarovanju zoper točo. Posebno daleko-sežna je akcija, ki se bavi z razbremenjenjem zadolženih posestev.

— Razgovor o srbskem prestolonasledništvu, ki ga je imel kralj z ruskim ministrom grofom Lambsdorffom, je prišel v javnost, ker so bile tozadne zabeležke kralju vzete iz pisalne mize. S to afero je baje tudi v zvezi odstop ministra zunanjih del, Antonovića. Ako bi ne bila Rusija pravočasno posredovala, bil bi v kratkem brat kraljice Drage, nadporočnik Lunjevica, proglašen prestolonaslednikom. Na srbskem dvoru so tolmačili neugodno za kraljico, ker ji Lambsdorff pri sprejemu ni poljubil roke. Kraljica Draga je baje sporazumna za ločitev.

— Za predsednika novoustanovljenega nadsodišča v Črni gori pokliče baje knez odvetnika v Splitu, Ignacija Bakovića, ki je bil svoječasno tudi deželnji poslanec dalmatinski.

— Reforme v Macedoniji so se razglasile s tem, da so se tozadne lepaki nabili po vogalih v Monastiru in Uskubu. Dasi so se oklici izdali s sultanovim podpisom, so jih Turki povsod glasno preklinjajoč strigli z zidov.

Kostanjevška graščina.

(Dalje.)

V Kostanjevcu so imeli od 12. stoletja naprej Cistercijani veliko posestvo, samostan se je imenoval: Maria Brunn. To veleposestvo meri nad tritoč oralov. Cesar Jožet II. je, ko je meni razgnal, ki se niso s šolstvom pečali, to graščino Cistercijancev vzel ter ukazal, da se za verski sklad oskrbuje. Iz tega sklada se dajejo katoliškim duhovnikom podporo. To veleposestvo sme država prodati. Po smrti Jožefovi je bila ta graščina večkrat na prodaj. Novomeškemu Jelovšku - Fichtenau-u je bila pred 60 leti za 150 tisoč gld. na prodaj. Naše vlade so za malo jemal zemljiščno vrednost. Dosti konfisciranega meniškega sveta so graščakom za male denarje prodale, mesto da bi svet varoval, posebno hoste, na teh posestvih kaj ugledne kmetije ustvarjale, kakor so to storili pruski kralji. Že zaradi arondiranih velikih host, če že niso porajtale izgoje kmetov. Hoste so ravno prevražne v gospodarstvu narave.

V času Marije Terezije in Jožefa II. so se pri nas začele snovati politične oblasti, takozvane kresije. Načelniki istih so bili po večjini grajski sinovi, ali pa na novo pečeni plemenitniki. Jožef II. je začel skrbeti za povzdigo kmetije, ki se je za njegovega časa začela oslobajevati tlake in desetine, skrbel je tudi za tudi v Avstriji močno zanemarjeno rokodelstvo, trgovino med mestnimi, videč, da ustaja v Avstriji gospodarstvo proste lastnine, slobodnega kmetovanja, trgovanja. Ta cesar je imel teženje, konfisciran meniški svet spraviti zopet v kmetske roke, iz katerih so ga menihi vzeli, a umrl je prezgodaj. Po njem ni bilo dolgo nič te skribi. Knezi Windischgrätz so dobili za male denarje velikanski poljedelski svet cistercijenskega glavnega samostana v

in celo na glas joče, se je »šrangarica« vselej požurila, da je ni prehitela podružnica, katera je bila kot dekle in kot udova zelo dobrega srca, kar so pričali fantje in tudi nekateri možje naše vasi.

Najbolj pa se je izkazala pobožnost »šrangarice« pri povzdiganju. Dostikrat ne bi bil šel v cerkev, da si nisem želel videti »šrangarice« v tej ekstazi. Kakor gospod hostijo ali kelih, tako je povzdignila ona roki in molekter se zasukala po cerkvi, ali jo pač vidi in tako je zdihnila, da so jo še pred cerkvijo stoječi slišali.

Ako ni več živa ta žena, je go tovo v nebesih.

In minulo je vse in sedaj tudi mitnica. Poslovil sem se od nje in vsem, da sem marsikateremu svojih sovaščanov vstregel, da nas ni kar brez spomina zapustila. Še bodo peli fantje gor pa dol po vasi, ali hodili skozi »šrange« ali pa skakali čez isto, kakor smo delali mi, pa ne bodo nikdar več.

Rusticus.

Zajekloštru pri Konjicah v svoje roke. Danes jim vrže samo hosta tega veleposestva velike in stalne dohodke. Parsto kmetskih družin bi lahko dobro izhajalo na tem svetu, par sto krepkih mož in žensk dajalo vsakih 20 let na rodnu in državi.

Sreča je bila, da ranjki Jelovšek v navedeni prilikli ni imel zadosti go tovega denarja. Kupiti ni hotel, ker ni mogel kmalu plačati. Trma tedanjih večjih gospodarjev. Sreča leži v tem, da so se prekrasni hrastovi gozdi kost grajščine do danes ohranili in da je mogoče, da dobi drugi svet tega posestva kmet.

Večina zemlje te grajščine leži v ravnini. Ker se vladni organi niso bri galji za izsuševanje, res nekaj vlaženja svet. Krka, potoki, ki iz Gorjancev prihajajo, imajo prost pot. Ali kmetska roka bi vedela napraviti iz nje ščasom kaj prida. Hoste te grajščine so skladne za listje, drva in stavbni les za polovicu kostanjevškega in Črškega kraja. In to le iz zgrad, prestarih dreves.

Morda je hrastova hosta tega posestva največja in najlepša v cislitvanskem jugu. Razširja se od glavne ceste pri Kostanjevcu do Rake. 4-6 tisoč dobiva grajščina včasih samo za pašo žira. In v Gorjancih je bukova hosta. Zdaj je le-ta že precej iztrebljena. Kamnen raste tu in tam na njeni površini. A ta bukova se raztega daleč v hrvaško ozemlje.

To posestvo ima veliko travnikov, njiv. Napraviti bi se dalo iz host, ki niso potrebne za gospodarstvo narave in kmeta dosti sto oralov poljedelskega sveta. Samostansko poslopje je upravljanje. Petdeset in več vasi se da sezidati iz stavbnega materiala tega poslopja. Motreč to poslopje mora človek misliti na to, koliko so naši predniki v 12-13 stoletju trpteli moral, ko so v tlaki to kamenje zylazili in visoko gori dvigovali. Tedaj je bila stavbna tehnika glede pregibanja tež Še primitivna.

(Dalje prih.)

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 8. januvara.

— **Osebne vesti.** V tukajšnji tobačni tovarni so imenovani g. Konrad Grimm adjunktom, gosp. Josip Vavruška officialom, g. L. Schiffrer je imenovan asistentom v Celovcu, v Ljubljano pa pride official g. V. Zorko iz Jahimovega na Češkem. — Tolmačem hravatskega jezika pri tukajšnjem c. kr. deželnem sodišču je namesto g. prof. S. Rutarja, ki se je vsled bolezni odpovedal, imenovan gosp. prof. Ivan Macher.

— **Upravno sodišče na Dunaju** je včeraj razpravljalo o pritožbi g. A. Dzimskega in 45 somišljenikov proti ljubljanskim občinovitvam 1. 1901. Razsodba se razgleda 18. februarja.

— **Častnim občanom** je obč. odbor v Osvišah izvolil miroljubnega župnika gosp. Valentina Aljančiča.

— **Slovenec** se je včeraj hvailil, da se bavi z organizacijo slovenskega naroda. Radi priznamo, da se s tem marljivo bavi, ali s takim organizovanjem, da je mora pobijati vsak, komur je kaj mar — narod. »Slovenec« in njegova stranka organizira narod tako, kakor živinorejec svojo živino, da ima namreč kar

največ dobička. Vsa katoliška organizacija ima namreč namen, privzeti katoliške ovce, da jih duhovniki strižijo, spekulantje s katoličanstvom pa derejo. Sicer pa je nad gospodarski del te organizacije že prišla kuga. Konsumi crkajo kar po vrsti, pri posojilnicah pa poka na vseh koncih in krajih. Naučnje bodo od vse te organizacije ostale samo še cerkvene bratovštine in Marijine družbe.

— **Podpirajmo napredno časopisje!** Napreden rodoljub nam piše: »Proti koncu starega leta je bila na nogah vsa klerikalna vojska in je uprizorila naravnost škandalozno vojno proti naprednim listom in za klerikalne liste. Najpodlejše vesti so raznašali o naprednih listih in strašili manj razsodno ljudstvo s peklom in s hudičem, ako naroča »Slovenski Narod«, »Rodoljuba« ali »Soča«, ter objavili zaslubo delo za sveta nebesa onim, ki naročajo in širijo klerikalne liste. In klerikalni listi so sami naravnost škandalozno delali propagando sami za-se. Take gonje pa res Še ni bilo, prav kakor da so kavci napravili Še zadnji poskus, ali bi se vendar-le ne dalo kaj doseči in izpodiniti kateri napreden časopis. Kaj pa naprednjaki?! — O jerom! Ti dostikrat zaupajo le božji previdnosti, ki ne dopušča, da bi klerikalna drevesa rasla v nebesa. Poznamo pravake po vseh možnih krajih, ki celo sami naročajo raznovrstne klerikalne liste in sicer z razlogom, da hočejo vedeti i za vse lumparije klerikalcev, da hočejo biti informovani o vsem tudi iz nasprotnega taborja. In zopet poznamo ljudi, ki so naprednjaki, pa imajo kar po več klerikalnih listov edino radi tega, da so tudi pri kavcih vsaj kot zvesti naročniki dobro zapisani. Navadno plačujejo nasprotne liste točneje, nego napredne, Še, tu me Še počakajo!! To ni na mestu. Vse klerikalne lumparije itak žigosajo napredni listi, in za ogromno večino naprednjakov povsem zadošča to, kar povedo naši listi. Doslej smo molčali k takemu podpiranju največjih škodljivcev našega naroda, no po vseh škandalih, katere vprizarjajo kavci proti naprednim listom, moramo zaklicati somišljenikom: Proč iz vaših hiš s klerikalnimi listi! Niti enega ne sprejmite pod svojo streho! Kjerkolik imate vpliv in besedo, preganjajte farovške liste iz hiš svojih sorodnikov in znancev! Nasprotno pa je naravnost dolžnost vsakega resničnega naprednjaka, da ne le naroča in redno plačuje napredna glasila, marveč tudi povsod, kjer ima vpliv, Še naše liste v sleherni hiši. »Slovenski Narod«, »Rodoljub«, »Jednakopravnost«, »Soča«, »Primorec«, »Gorenjec« so listi, ki bi morali biti v vsakem društvu, gostilni, kavarni itd., kjer imajo naši somišljeniki količaj vpliva. Od izvenkranjskih listov sta edino »Soča« in »Primorec« odločno napredna lista, ki stoji neustrašeno na naprednem, svobodomiselnem stališču, in na čelu se

blišči dr. Lavričevu geslu: »Vse za omiku, svobodo, napredek!« Ali kje po kranjskih naprednih družtvih, kavarnah in gostilnah imajo tva dva lista? Vse mogoče nepotrebljive vidimo tam, le »Soča« in »Primorec«, in ako hoče kdo Še kaj potrositi, naj v božjem imenu naroča tiste razne brezbarvne liste, ki so tako grozno modri, da jih bo same modrosti konec.

— **Ljubljanski škof** je te dni strašil po kranjski hranilnici Brčas potrebuje kaj drobiča.

— **„Proč od Rima“.** V torek, na dan sv. treh kraljev populudne je bila v tukajšnji protestantski cerkvi velika slavnost, pri katere priliki je sedem oseb prestopilo k protestantizmu; šest teh oseb je z Jesenic, edna iz Ljubljane.

— **Promocija.** V soboto dne 10. t. m. opoludne se vrši v slavnostni dvorani c. kr. Karol Francevega vseučilišča v Gradcu promocija pravnega praktikanta pri c. kr. dež. sudišču ljubljanskem, Janka Polca, sina gosp. deželnosodnega svetnika Julija Pelca, doktorjem prava. Čestitamo!

— **Repertoire slov. gledališča.** V petek, dne 9. t. m. pride prvič na slovenski oder ena najznamenitejših novejših francoških burk »Anatolov dvojnik«, ki je dosegla na pariških, berolinskih, dunajskih i. dr. gledališčih največji zabavni in materialni uspeh ter se igra tudi v Zagrebu zaporedoma v polni hiši. Nov trik te burke je, da igra glavna oseba, inženir Borissort, tudi svojega dvojnika, ki uganja razne pustolovščine. Burka je vseskoz živahn, polna situacijske komike in izvrstnih tipov. Glavno ulogo igra komik, g. Boleska; večje vloge pa imajo tudi g. Lier, g. Verovšek, gdč. Kreisova, gdč. Rückova in ga. Dragutinovičeva.

— **Predavanje vseučil. prof. dr. Šercle.** Včeraj predaval je v »Ruskem kružku« g. vseučil. profesor v pok. in ruski državni sovetnik dr. Šercel, kako zanimivo o iskanju zlatih žil in pridobivanju zlata v Sibiriji, o življenju, trdu in uspehih zlatokopov. Pojasnil je zanimivi početek rusko-kitajske slovnice pred 200 leti, ki se je na podlagi dalsih poganjanj ruskih slovničarjev s kitajskimi mandarinimi sklenila. Razkazal je kako spremno in podučljivo tudi drugi občevalni jezik t. j. »nemi« ali figuralno izražanje med sebojnjega občevanja in tolmačenja tamoznjih ruskih in kitajskih prebivalcev. Interesnega in vseskozi poučnega ter kratkočasnega predavanja se je vdeležilo precejšnje število odličnih poslušalcev in mej njimi smo opazili tudi gosp. dvornega svetnika prof. dr. Greg. Kreka, več dan itd. Vendar bi bila lahko mala dvorana »Mestnega doma« še bolj napolnjena. Gosp. prof. dr. Šercel je objavil svoja izvirna predavanja nadaljevati in opozarjamo na taisto, ki

— Zatajil sem Sion in šel med Babilonce. Grešil sem, strašno grešil.«

— »Nič ne de, sinko moj.«

— »Kaj pravite? Ko bi vedeli — «

— »Nič ne de, sinko moj. Naj bo Vaš greh še tako velik, Vaš kes je Še večji. Nebeški oče ima nad enim skesanim grešnikom večje veselje, kakor nad devetindvetdesetimi pravčeniki in zato pravim: nič ne de.«

— »Toda — gotovi grehi — so pri duhovniku — «

— Lahko si je misliti, kako težko mi je bilo, priti z besedo na dan. Stari župnik mi je z milo besedo pomagal iz stiske.

— »Ali ste se mar pregrešili proti sveti čistosti?«

— »Da,« sem dihnil.

— »No, zaradi tega pač Še ni treba obupati.«

bo zopet prihodnje srede teden. Gospodu predavatelju pa iskrena hvala za podučno predavanje v ruskem jeziku!

Slovensko gledališče.

Na sv. treh kraljev praznik smo imeli dve predstavi. Oben se je udeležilo mnogo gostov z dežele, med njimi tudi mnogo dijaštva zunanjih gimnazij. Popoldne se je igrala drama »Quo vadis?« ter so se zopet odlikovali že omenjeni igralci in igralke. Za to igro vlada — kakor v Zagrebu — tudi pri nas največje zanimanje. Uprizoritev je bila lepa. Zvezd se je pela tretjič opera »Psoglavci«, in sicer prav zadovoljivo. G. Vlček, gospa Svobodova - Hanušova, g. Kral, gdž. Prochazkova, ki je nastopila po svoji bolezni prvič, g. Hašler, g. Aschenbrenner in gdž. Glivarčeva so bili v petju in igri vseskoz dobri. Tudi zbor in orkester sta docela ustrezala. »Psoglavci« obetajo postati tudi na slov. odru repertoirna opera, ker si pridobivajo naglo vsestranskih simpatij in odlikovanj. Gledališče je bilo obakrat razprodano.

Kogar bogovi ljubijo, tega naredi učiteljem. Naš visoki c. kr. deželni šolski svet je menda v svoji seji že meseca de cembra določil, kateri in koliko učiteljev in učiteljic se pomakne s 1. januvarjem 1903 v višji plačilni razred. Usus prejšnjih let je bil, da so učitelji, ki so avanzirali, že s 1. januvarjem potegnili svoj težko pričakovani zvišani honorar — a letos čakamo še sedaj zastonj. Danes štejemo že 8. januvarja, a novih — plač še nimamo. Menda pa deželne blagajne vendar še niso suhe — čeravna je dr. Žlindra jim napovedal bojkot. Pa le potrprimo, vsaj učitelj tako lahko nekaj mesecev živi od »idealizma. Jeden prizadetih.

Iz Zatičine nam pišejo: Naši menihi imajo mnogo prostora v velikanskem samostanskem poslopju. Radi bi svoje moči in prazne prostore samostana porabljal, in sicer mislijo na kako šolo, gimnazijo, kakor je v Št. Pavlu na Koroškem. Tam vzgajajo benediktinci fante, ki so preveč »scrkljani« in ne morejo v javnih gimnazijah naprej. Tu v Zatičini so hoteli ustvariti tak zavod naši menihi. A Anton Bonaventura jim je zastavil pot. Škof misli na svoje zavode v Št. Vidu in na mesarjenje mladih duhov v njih. Tam hoče nastaniti učenjake, katere je prej v lemenatu v Ljubljani po svoje vzgojil in tam hoče svetu pokazati, kaj je fanatična, enostranska katoliška vzgoja. Ker bi mu menihi v Zatičini nemara tudi konkurirali glede plačila za hrano, ker bi mu odvzeli kako nadarjeno dolensko glavico, se škof protivi. Sploh se čuje, da škof ni poseben prijatelj Cistercijancev. Ni čuda. Če se primerja posvetnega popa — in izberite najfinerjega —

z našimi Cistercijanci, zlasti s prijorem, se najde na prvi pogled velikanski »azloček v vsem nastopanju. Tam gorjanec — tukaj omikanec. Ta služaj nam kaže, kako si duhovniki med seboj delajo konkurenco. Tudi zavist se kaže v tem slučaju, in sicer zavist gorjanca napram omikanega. Nekaj je le vredna ta meniška naselitev. »Sicer «pop je pop», ali v naših tužnih razmerah je le nekaj tolažbe v tem, da ni vse, kar v deželi nosi sutano, tako robato, kakor naš kranjski posvetni duhovnik.

Menjični protesti. Iz bančnih krogov smo dobili sledečo notico: Pri mnogih tukajnjih trgovcih vladajo — kakor se zdi — stari nazori, da ni treba menjičnih obveznosti plačati ob dnevu zapadenja, in da so temveč akceptantu postavno zajamčeni takozvani respektivi dnevi, v katerem času imetelj menije ne sme protesta prijaviti. Po prejšnjem avstrijskem menjičnem zakonu so bili tako za akceptanta kakor tudi za prezentanta trije respektivi dnevi, tako da tri dni po dnevu zapadenja ni bil prezentant h kasiranju, ne akceptant k plačanju primoran. Novi menjični red (v veljavi z dne 1. maja 1850) je odpravil te respektne dneve po pravici, ker so dovedli čestokrat do raznih neprikladnosti (član 33 avstrijskega menjičnega reda).

Najmlajši okrajni glavar na Štajerskem. V Mürzzuschlagu se je ustanovilo novo okrajnino, ki se je podelilo bivšemu ministrskemu podtajniku, pl. Herveyu. Isti ima še osem službenih let, ki jih je odslužil večinoma v ministrstvu ter ne more imeti o politični upravi veliko pojma. A na Štajerskem je več višjih komisarjev, ki služujejo celo nad 20 let. Mladi Madžar, čigar oče je bil višji častnik, a sestra je dvorna dama pri neki avstrijski nadvojvodini, pa je dobil z okrajnim glavarstvom tudi Franc Jožefov red.

Izpred sodišča. Kazenske obravnave pri tukajnjem deželnem sodišču: 1. Zaradi krivega pričevanja pred sodiščem sta bila obsojena France Jesih iz Pijave gorice na 2 meseca težke ječe poostrene z 1 postom vsakih 14 dnij; Anton Gris, posestnikov sin iz Pijave gorice, pa na 3 tedne zapora. — 2. Mestni delavec France Šurk, sunil je svojega tovariša Franceta Germa, ko sta se v družbi treh drugih delavcev vracačala iz gostilne, kjer so skupno spili 1½ litra slivovke, v prepisu z nožem v levo stran prsi in ga nevarno ranil; obsojen je bil na 8 mesecov težke ječe poostrene z 1 postom in trdim ležiščem vsakih 14 dnij. — 3. 20 let stari France Bogulin in Leskovške fare je bil obsojen na 10 dni strogega zapora in na 10 kron globe, ker je nameraval iti v Ameriko in se tako odtegniti vojaškemu na-

boru. — 4. Zaradi hudodelstva poskušene nečistosti zoper naravo obsojen je bil — hlapac Janez Pirš doma iz Brezovice na 15 mesecov težke ječe poostrene z 1 postom in trdim ležiščem vsakih 14 dnij. — 5. Na 10 mesecov težke ječe je bil obsojen šele 16 let stari pastir France Klemen brez stalnega bivališča, zaradi 32 raznih tativinskih slučajev, kateri je večinoma pripoznal in zaradi vlačuganja. — 6. Miroslav Robič doma pri sv. Miklavžu na Štajerskem, prevzel je brez denarnih sredstev Minibekovo filialko z manufaktturnim blagom za 14.600 K in se zavezal na mesec odražovati po 1200 K. Od tega je plačal le prvi obrok, a za nadaljnje plačilo se ni zmenil, pač pa je pridno naročal pri raznih tvrdkah na upanje novega blaga, katero je dolžan ostal, in le na pritiske upnikov napovedal je 26. junija l. l. konkurz. Ker je bil Miroslav Robič zaradi jednakega slučaja že v Celju obsojen, pa tudi na Nemškem zaradi raznih sleparij občutno kaznovan, prisodilo mu je sodišče 6 mesecev strogega zapora. — 7. Neža in Anton Sušman iz Strahomera sta bila obsojena vsak na 10 dnij zapora in na 10 K globe zaradi tega, ker je prva preskrbelo svojemu sinu Janezu denar, drugi pa potni list na svoje ime za potovanje v Ameriko in sta tako omogočila, da se je Janez Sušman odtegnil naborni stavi.

Nevaren postopač. Včeraj zvezd je na Dolenjski cesti postopač Anton Gradišar napadel brez vsakega vzroka neko žensko in hlapca Janeza Oreharja na Dunajski cesti štev. 16. Slednjemu je spodbil nogo, da je padel in na tleh ga je še z neko rečjo udaril po glavi, da ga je ranil. Nato je šel Gradišar v Bohoričeve klet. Napad se je naznal na Dolenjski cesti službujočemu stražniku in ta je šel za Gradišarem v klet. Ker pa stražnik ni Gradišarja osebno poznal, vprašal ga je za ime, a ta ga je za to takoj udaril po obrazu, na kar mu je stražnik napovedal aretovanje, Gradišar pa se je uprl in ni hotel iti nikam, dokler nista prišla še dva druga stražnika, katera sta pomagala prvemu Gradišarju spraviti na stražnico ob Karlovski cesti, odkoder pa so moralni poslati po voz, da so ga odpeljali v zapor. Aretovanec je šele pred kakimi 14 dnevi prišel iz zapora in je bil sedaj pod policijskim nadzorstvom, ker je nevaren tat.

Pijanka v cerkvi. Marija Jeras, stanujoča v Rožnih ulicah številka 35, se ga prav rada navleče in se potem v pijanosti valja po cestnem blatu. Včeraj pa je šla v Križevniško cerkev in je tam v pijanosti obležala. Zvezd se jo našli v cerkvi in jo izročili policiji, da ji je poskrbelo drugo prenočišče.

Poneverjenje. Anton Matievich, potnik pri tvrdki Klein & Comp. v Reki, je pri trgovcih, s katerimi je bila navedena tvrdka v kupički zvezi, pobral denar in pobegnil.

Zlata ura je bila ukradena g. dvornemu svetniku Aleksandru pl. Schemerlu. Ura je bila v omari, katera stoji v sprejemni sobi.

Likalo v hrbet je zagnal pleskar Ludovik Gross policijskemu stražniku Miheliču v Spodnji Šiški. Mihelič je poškodovan.

Roko zlomila si je sedemleta deklica Marija Zakrajšek iz Blok pri Logatcu. Med potjo v cerkev je padla tako nesrečno, da si je zlomila levo roko. Pripeljali so jo v bolnico.

Tatvina. Ant. Bucku, brajevcu na Sv. Petra cesti štev. 7, je ukradla dekla v nedeljo dopoludne 22 K. Z ukradenim denarjem si je nabavila blekleko. Ko so jo prijeli, je imela blekleko že na sebi. Tudi nekaj denarja se je še dobilo pri njej.

Izgubljene in najdene reči. Na poti od deželnega gledališča po Bleiweisovi cesti in po Česti na Rožnik do Tretove vile je bila izgubljena zlata verižica. — V Kolodvorskih ulicah je bila najdena srebrna zapestnica.

Odbor pevskega društva „Ljubljana“ je sklenil prirediti v letošnjem predpustu sledeče veselice: Dne 18. januarja I. plesni venček društvene plesne šole; dne 8. februarja „veliko ljudsko maškarado.“ Natanjenejsa poročila posameznih veselic priobčijo se pozneje.

Krajska skupina društva pomočnikov in pomožnih delavcev strojarske stroke v Avstriji priredi dne 11. t. m. ob pol 10. uri dopoludne v Pockovi gostilni v Sv. Florijana ulicah javen društven shod.

„Dolenjski Sokol“ ima dne 9. t. m. ob 7. uri zvezd v prostorih restavracije Aloja Pintar v Kaniji svoj občni zbor. Pri neslepčnosti tega se vrši ob 1/2. ura drugi občni zbor, ki je sklepčen pri vsakem številu društvenikov.

Iz Zagorja ob Savi. Dne 25. januarja t. l. ob 7. uri priredi učiteljstvo v Zagorji v dvorani gospoda Luka Habata pod vodstvom gosp. E. Adamiča s prijaznim sodelovanjem gospice Olge Strletove (glasovir), gospoda Rud. Vrabla (bariton), gosp. Fran Bajca (glosi) ter drugih gospic in gospodov koncert v prid opolučanski hrani revnim učencem z jako zanimivim vsporedom.

Iz Možirja se nam poroča, da se ondotna Čitalnica, ki je bila desetletja središče narodnega delovanja v Gorenjsavinski dolini in ki je zadnja leta le životarila, razpusti. Žalostno! Kaj pa »Savinjski Sokol«? Že več let ni bilo niti občnega zborna. Zadnji čas je, da se nekaj ukrene v tej zadevi. Možirje, nekdaj slavnoznan narodni trg, kam jadraš?

Slovensko planinsko društvo. Savinjska podružnica slovenskega društva priredi občni zbor o Svečnici na Ljubnem.

„Narodna čitalnica na Vranskem“ je pri svojem izrednem občnem zboru dne 6. t. m. izvolila za l. 1903 sledenči odbor: Karol Schwenter, predsednik; Franc Schaur, podpredsednik; Ivan Kramar, tajnik in blagajnik; Ivan Jakše, knjižničar; Josip Kladnik, Ivan Laurič, Franc Oset obornik; Simon Oset, Alojz pl. Schilfendel, Luka Stober odb. namestnik. Čitalnica je ud Slov. Matice in Družbe sv. Mohorja ter za sedaj naročena na: »Slov. Narod«, »Slovenca«, »Domovino«, »Südsteierische Presse«, »Ježa«, »Slov. Gospodarja«, »Zvon«, »Slovana«, »Dom in Svet«, »Fliegende«, in »Simplicissimus«.

Majnovejne novice. Dvorni ples je bil prvi včeraj. Cesar je ostal proti svoji dosedanjim navadi le eno uro na plesu ter se razgovarjal z raznimi političnimi dostojanstveniki. — »Times« na prodaj. Največji angleški, če ne največji svetovni dnevnik »Times« se prodaja za 5 milijonov mark. — Utopil se je načelnik velike brnske tvrdke za suško, Leopold Kornfeld, baje zaradi neugodnih gmotnih razmer.

Malorški kmetje v Galiciji se pripravljajo zopet na poljedelsko stavko spomladni. Galicški veleposhestniki sklepajo vsled tega že sedaj pogodbe z zapadnimi poljskimi kmetji. — **Znata oporoka.** Iz ženir Breda je zapustil mestu Padovi 3 milijone lit za komunalne namene. — **Stavka dijakov.** V Cataniji stavka 300 srednješolcev, ker jim niso profesorji dovolili tretjega termina za izpite. — **Ladja se potopila.** Norveška ladja »Prince Arthur« se je razbila na ameriškem nabrežju, pri čemer je utonilo 18 mož. — **Zopropodazenje živil** se je ustanovila v Bernu posebna liga, ki je nabrala že 70.000 podpisov, ki protestirajo zoper novi carinski tarif. — **Prepovedane gostilne.** Sultan je izdal irado, ki prepoveduje mahomedanom obisk carigradskih gostiln. Policija je dobila ukaz, da aretira vsakega mahomedana, ki ga zaloti v gostilni. Prvič se ga samo posvarji, v opetovanem slučaju pa obsodi v denarno kazeno in zapor.

Iz slovanskega sveta. Jaroslav Vrhlicky, poleg Svatopluka Čeha najslavitejši češki pesnik, dovrši dne 16. sredo 50. let svetega življenja. — A. Pietor, urednik »Narodnih Novin« v Turčansku sv. Maraprde pred porotnike, ker je z obelodanjem pesmi »Zvon svobode« in »Pohod« šutal baje Slovake zoper madjarski narod. Zanimivo je, da sta bili omenjeni pesmi že enkrat natisnjeni in sicer brez zaplembe. — **Wedrowiec**, varšavski tehnik, je razpisal nagrado na endejanko. Zbral je 131 (!) del. — **Mojster Aleš** bo slikal vestibul zgodovinski slavnega staromestnega doma. — **Jubilej časnika**. Zadnjo nedeljo je praznoval v Lvovu tridesetletnico svojega časnarskega delovanja v uredništvu »Gazete Lwowske« Kazimir Zielonka. Tovariši so mu priedili slavlje in je dobil v spomin srebrno namizno orodje.

*** Međčanski pivovar v Plzni** je skuhal in prodal lansko leto 52.502 hl. piva. V to številko se pa ne prišteva ono pivo, ki ga izpijejo delavci, uslužbenci in uredniki v pivovaru.

Praznoverje Marokancem. Ko so zunanje države dokazale sultanu v Maroku, kako potrebna za mornarstvo je naprava svetilnika v Spartel, so se verni mohamedanci odločno upri, češ, da bo novi svetilnik za ladje to, kar je luč za veče. In ker sultan ni upošteval njihovega svarila, trdijo vselej, ako se prevrne kajka ladja, da je to zakril svetilnik, ki je ladjo privabil.

Telefonska in brzjavna poročila.

Jesenice 8. januvarja. V tretjem in drugem volilnem razredu zmagala slovenska stranka popolnoma v prvem vsled silnega pritiska in nam nasprotnih častnih občanov deloma. Jesenice so in ostanejo slovenske.

Narodni volilci.

Op. uredništva: Prosimo pojasnila glede te volitve.

Dunaj 8. januvarja. Na dnevnem redu prve seje poslanske zbornice dne 15. t. m. so: prvo čitanje tiskovnega zakona, prvo čitanje konvencije o sladkorju, prvo čitanje proračuna in prvo čitanje predloga o pomnožitvi armade.

Gradec 8. januvarja. Na dnevnem redu prve seje poslanske zbornice dne 15. t. m. so: prvo čitanje tiskovnega zakona, prvo čitanje konvencije o sladkorju, prvo čitanje proračuna in prvo čitanje predloga o pomnožitvi armade.

Praga 8. januvarja. Zasebnik Starek v Taboru je zblaznel od žalosti, ker ima v duhovniški posojilnici Sv. Vaclava 60.000 K, a je prišel do spoznanja, da je večji del te svote izgubljen.

Beligrad 8. januvarje. Uradoma se razglaša, da grof Lambsdorff ni interveniral glede prestonasledništva v Srbiji.

Carigrad 8. junija. Tukajšnji vladni krogi so tako vznemirjeni zaradi Lambsdorffovih dogovorov z Goluchowskim. Prepričani so namreč, da bodeta Rusija in Avstrija zahtevali za Macedonia avtonomijo in da se sultan tej zahtevi ne uda.

Genève 8. januvarja. Giron je odpotoval od tod — kam, ni znano. Zgodilo se je to na željo princezine Lujize, ki hoče biti sama, dokler ni njena zadeva rešena. Prestolonaslednik ji ponuja primeren letni dohodek.

Darila.

Upravnitvni našega lista so poslali: Za družbo sv. Cirila in Metoda: Gosp. Anton Adamčič v Litiji 7 K 70 v kot skupilo za prodani sladkor na »Silvestrov večer« na posti. — Gospa Leopoldina Čebulj, c. kr. davč. pristava soprga v Radljici 21 K 10 v kot noveletno darilo nabранo v veseli družbi pri »Žanu« (gosp. dr. Janko Vilfan je ob tega zneska daroval 13 K). — Gospica Ana Kopac, učiteljica v Št. Janžu 7 K, nabran v veseli družbi v Tržiču pri Mokronugu. — Gospod Franjo Duler, okr. živinodravnik v Bosanski Gradiski 1 K 80 v. — Gosp. Janko Žirovnik, nadučitelj v Št. Vidu 10 K, kot noveletno darilo vsele družbi ob lepem petju v gostilni pri »Slepem Janezu«. — Gospod Rudolf Kunzel, gospodarčar v Škocjanu, Dolenjsko 8 K iz nabiralnika. — Gospod Ciner, uradnik tovarne 1 K, daroval na pregraj poštne tovarne 1 K, nabran v veseli družbi pri »Kovalju« v II. Bistrici. — Gosp. Fran Vuga, pravnik in Emica Lenardič v Kanalu, Primorsku, sta nabrali 108 K 70 v, (radi pomankanja prostora ne moremo navajati imena posameznih darovalcev). — Bralno društvo v Žužemberku 70 K, kot čisti dohodek Silvestrove veselice. — Gosp. Josip Hodnik v II. Bistrici 6 K 50 v, nabral v veseli družbi »pri Kovalju« v II. Bistrici, kot noveletno voščilo. — Železniško uradništvo v Št. Petru na Krasu 10 K — Gosp. Fran Drenik v

